

Mr.sc. Maja Letica

REVIZIJA vježbe II dio_2

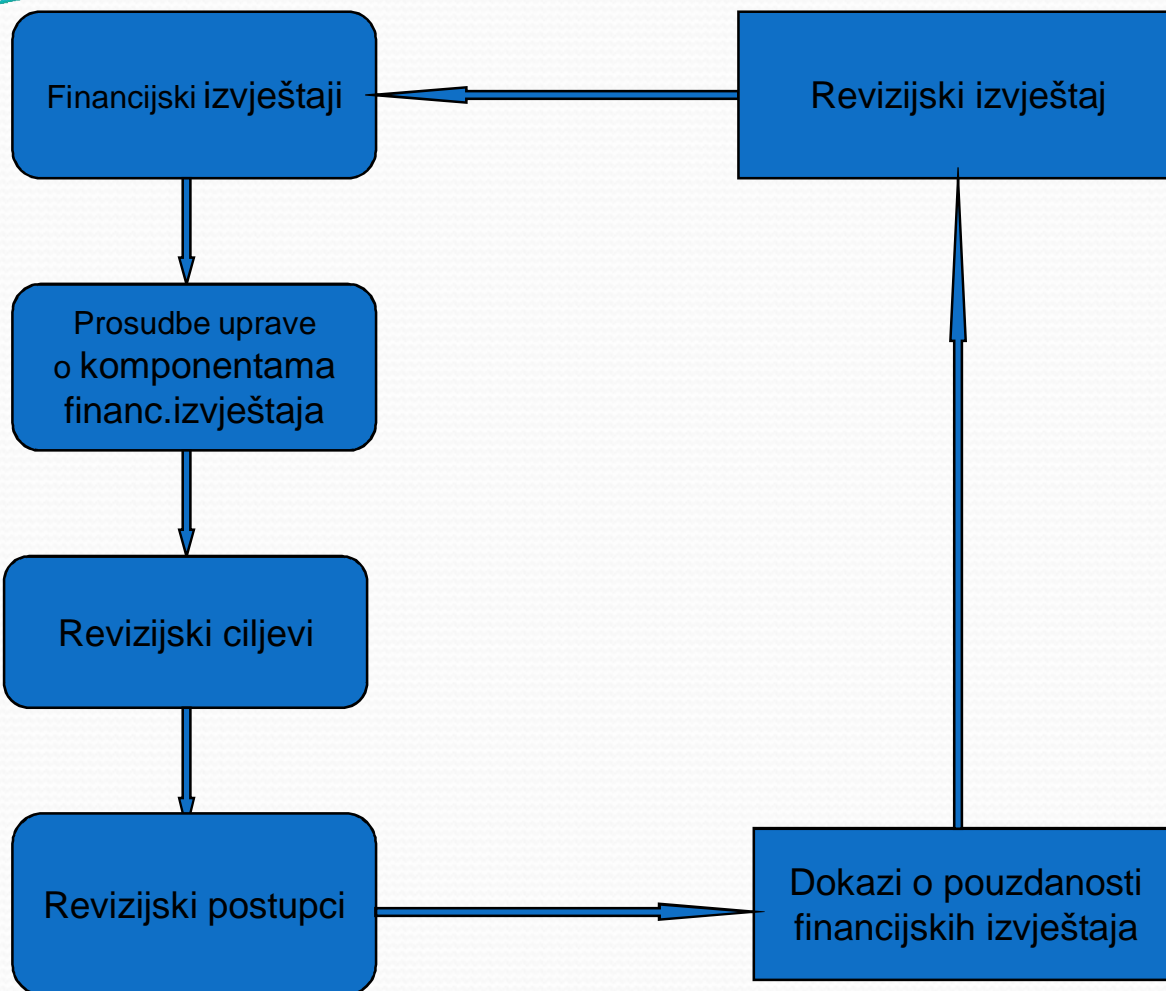
Mostar, 2013.

DOKAZNI MATERIJAL, VRSTE DOKAZA I RADNA DOKUMENTACIJA

Dokazni materijal čine računovodstvene informacije i sve pomoćne informacije na kojima se temelje iznosi financijskih izvještaja.

Prema Revizijskom standardu br.31 dokazni materijal predstavlja osnovni okvir za razumijevanje dokaza i njihovog korištenja kao podrške revizorskom mišljenju o financijskim izvještajima.

IZJAVE UPRAVE

Uprava izražava neposredno ili posredno izjave koje se odražavaju u komponentama financijskih izvještaja.

Prema Revizijskim standardima izjave uprave se razvrstavaju u pet skupina:

- postojanje ili nastanak
- potpunost
- prava i obveze
- procjena ili raspored
- objavljivanje

REVIZIJSKI CILJEVI I REVIZIJSKI POSTUPCI

Revizijski ciljevi su:

Valjanost - jesu li poslovni događaji na koje se odnose računi valjani

Potpunost - jesu li u računu svi poslovni događaji

Cutoff - jesu li poslovni događaji evidentirani u okviru odgovarajućeg razdoblja

Vlasništvo - je li poduzeće vlasnik imovine i obveza, odnosi li se ta stavka izravno na izjave uprave o pravima i obvezama

Mehanička točnost - jesu li poslovni događaji i iznosi iz dnevnika i glavne knjige primjereno zbrojeni

Procjena - jesu li iznosi računa realno evidentirani

Klasifikacija - važno je da se poslovni događaji evidentiraju na ispravan račun i da su u financ. izvještajima računi ispravno objavljeni

Objavljivanje - jesu li sve zahtijevane informacije objavljene u finan. izvještajima i bilješkama

Revizijskim postupcima revizor prikuplja dokaze. Skup revizijskih postupaka predstavlja revizijski program.

OSNOVNA NAČELA DOKAZNOG MATERIJALA

Osobina dokaza – kao dokazi za provjeru revizijskih ciljeva koriste se knjige s izvornim knjiženjima ili druge evidencije koje su povezane s fin.izvještajima

Kompetentnost dokaza – dokazi su kompetentni ako pružaju značajne i pouzdane informacije

Dovoljnost dokaza – za oblikovanje mišljenja o financ. izvještajima revizor se oslanja na dokaz koji je više sugestivan nego uvjerljiv

Procjena dokaza – točna procjena dokaza zahtjeva da revizor razumije njihovu vrstu i kvalitetu

VRSTE REVIZIJSKIH DOKAZA

Fizička provjera – kontrola ili brojanje materijalne imovine

Ponovno izvođenje – ponovno obračunavanje informacije i testiranje prijenosa informacija od strane revizora

Dokumentacija – revizorovo ispitivanje računovodstvene evidencije komitenta i revizijskog dokaznog materijala

Konfirmacija – uspostava i procjena izravne veze s trećom strankom odgovornom za informacije o stavci koja utječe na izjave u financijskim izvještajima

Analitički postupci – procjene financijskih informacija na osnovi veza između financijskih i nefinancijskih informacija

Upiti zaposlenima ili upravi – upućuje ih revizor radi boljeg razumijevanja poslovanja ili interne kontrole

Promatranje – revizor promatra izvedbu neke aktivnosti

VRSTE RADNIH DOKUMENTACIJA

- revizijski plan i programi
- probna bilanca
- knjiženja korekcija i reklasifikacije
- analitika računa i izvodi otvorenih stavaka
- revizijske bilješke
- oblik radne dokumentacije
- naslov
- indeksiranje i upućivanje
- oznake

Primjer 9

- Koje su najprikladnije revizijske tehnike prilikom revizijskog postupka (u kontekstu zaliha) ako kao klijenta imamo maloprodajnu prodavaonicu ili lanac maloprodajnih prodavaonica?
- Revizijski postupci na izboru:
 - ispitivanje tekućeg cjenika dobavljača
 - uvid u radnu verziju financijskog izvještaja
 - izbor uzorka evidentiranih stavaka i ispitivanje povezanih ulaznih faktura i ugovora
 - izbor uzorka evidentiranih stavaka u popisnim tablicama tijekom inventure i utvrđivanje postojanja stavaka na skladištu
 - uvid u sporazume o zajmu i zapisnike sa sastanaka članova uprave
 - uzimanje uzorka zaliha tijekom inventure i utvrđivanje njihovog postojanja u popisnim tablicama

Posebni revizijski ciljevi

Revizijski postupak

Provjera je li poduzeće zakoniti vlasnik zaliha

Uvid u sporazume o zajmu i zapisnike sa sastanaka članova uprave

Provjeriti nalaze li se svi proizvodi na skladištu u evidentiranim količinama zaliha

Uzimanje uzorka zaliha tijekom inventure i utvrđivanje njihovog postojanja u popisnim tablicama

Provjeriti jesu li se zalihe smanjile, kad je bilo primjereno, do zamjenske nabavne vrijednosti ili neto ostvarive vrijednosti

Ispitivanje tekućeg cjenika dobavljača

Provjeriti je li utvrđeni trošak zaliha prikladan

Izbor uzorka evidentiranih stavaka i ispitivanje povezanih ulaznih faktura i ugovora

Provjeriti jesu li u financijskim izvještajima na odgovarajući način objavljene glavne kategorije zaliha i njihovi temelji procjene

Uvid u radnu verziju financijskog izvještaja

Primjer 10

- Vaš komitent je All's Foir Appliance, veletrgovac strojevima. Izaberite najprikladniji revizijski postupak iz navedenog popisa (jedan revizijski postupak može se izabrati jedanput, više puta i niti jedanput).
- Revizijski postupci na izboru:
 - Uvid u bankovne izvode i ugovore o zajmovima
 - Uvid u radnu verziju financijskih izvještaja
 - Uzimanje uzorka poslovnih događaja u svezi s prodajom i utvrđivanje da su uključeni u dnevnik prodaje i pomoćnu knjigu potraživanja
 - Uzimanje uzorka otpremnica datiranih nekoliko dana prije i poslije kraja godine
 - Konfirmacija salda potraživanja
 - Uvid u starosnu listu potraživanja

Posebni revizijski ciljevi	Revizijski postupak
Utvrđiti ima li poduzeće pravo vlasništva nad potraživanjima	Uvid u bankovne izvode i ugovore o zajmovima
Potvrditi sadrže li evidentirana potraživanja sva potraživanja komitenta.	Uzimanje uzorka poslovnih događaja u svezi s prodajom i utvrđivanje da su uključeni u dnevnik prodaje i pomoćnu knjigu potraživanja
Provjeriti jesu li sva potraživanja evidentirana u pravom razdoblju	Uzimanje uzorka otpremnica datiranih nekoliko dana prije i poslije kraja godine
Potvrditi točnost ispravka za sumnjiva i sporna potraživanja.	Uvid u starosnu listu potraživanja
Potvrditi valjanost evidentiranih potraživanja.	Konfirmacija salda potraživanja

Primjer 11

- Naš komitent je poduzeće All' Fair, veletrgovac alatima. Odaberite najprikladniji revizijski postupak s dolje navedenoga popisa (jedan revizijski postupak može biti izabran jedanput, više puta i niti jedanput).
- Revizijski postupci na izboru:
 - Usporedba izabranih iznosa s popisa obveza prema dobavljačima s odobrenjima za plaćanje i drugom popratnom dokumentacijom
 - Uvid u radnu verziju financijskog izvještaja
 - Traženje neproknjiženih obveza
 - Izbor uzorka izvještaja o primitku datiranih nekoliko dana prije i poslije kraja godine
 - Konfirmacija obveza prema dobavljačima
 - Pribavljanje popisa obveza prema dobavljačima i usklađenje ukupnog iznosa s kontrolnim računom glavne knjige

Posebni revizijski ciljevi	Revizijski postupak
Utvrđiti jesu li obveze prema dobavljačima točno procijenjene	Konfirmacija obveza prema dobavljačima
Provjeriti sadrže li evidentirane obveze prema dobavljačima sve dugove dobavljača	Traženje neproknjiženih obveza
Provjeriti jesu li sve obveze prema dobavljačima evidentirane u ispravnom razdoblju	Izbor uzorka izvještaja o primitku datiranih nekoliko dana prije i poslije kraja godine
Utvrđiti jesu li obveze prema dobavljačima na odgovarajući način kumulirane iz dnevnika u glavnu knjigu	Pribavljanje popisa obveza prema dobavljačima i usklađenje ukupnog iznosa s kontrolnim računom glavne knjige
Utvrđiti jesu li evidentirane obveze prema dobavljačima valjane	Usporedba izabranih iznosa s popisa obveza prema dobavljačima s odobrenjima za plaćanje i drugom popratnom dokumentacijom

Primjer 12

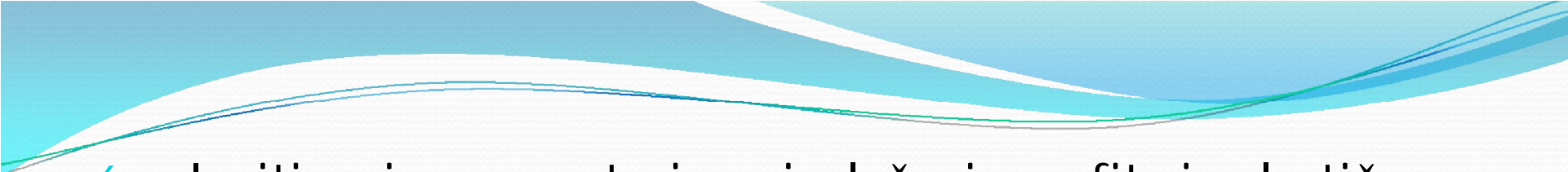
- Uprava daje izjave o komponentama financijskih izvještaja. Spojite izjave uprave s odgovarajućim opisima izjava.
- Izjava uprave
 - a) Postojanje ili nastanak
 - b) Potpunost
 - c) Prava i obveze
 - d) Procjena ili raspored
 - e) Objavljivanje

Opis izjava uprave	Odgovarajuća izjava uprave
Financijski izvještaji sadrže sve račune i poslovne događaje koje treba sadržavati, prema tome, financijski su izvještaji potpuni.	Potpunost
Imovina, obveze, prihodi i rashodi točno su procijenjeni i raspoređeni u odgovarajuća računovodstvena razdoblja.	Procjena ili raspored
Iznosi prikazani u financijskim izvještajima objavljeni su na odgovarajući način.	Objavljivanje
Imovina poduzeća predstavlja njegovo pravo, a obveze su njegove obveze.	Prava i obveze
Imovina i obveze postoje, a evidentirani poslovni događaji su nastali.	Postojanje ili nastanak

Primjer 13

- Za svaki od sljedećih revizijskih postupaka navedite koju vrstu dokaza prikuplja:
 - (1) fizička provjera,
 - (2) ponovno izvođenje,
 - (3) dokumentacija,
 - (4) konfirmacija,
 - (5) analitički postupci,
 - (6) upiti zaposlenima ili upravi
 - (7) promatranje.

1. Slanje pisanog zahtjeva kupcima zahtijevajući da odgovore na pitanje koliko duguju komitentu - konfirmacija
2. Ispitivanje izlaznih faktura velikih iznosa za razdoblje od dva dana prije i poslije kraja godine kako bi se utvrdilo jesu li evidentirani svi prihodi od prodaje. - dokumentacija
3. Usklađenje ukupnog zbroja potraživanja u pomoćnoj knjizi s potraživanjima glavne knjige - ponovno izvođenje
4. Rasprava o primjerenosti ispravaka sumnjivih i spornih potraživanja - upiti zaposlenima i upravi
5. Usporedba postotaka bruto dobiti tekuće godine s postotkom bruto dobiti za četiri protekle godine - analitički postupci

-
6. Ispitivanje novog stroja za izvlačenje profita iz plastične mase da se provjeri je li stroj primljen - fizička provjera
 7. Promatranje načina na koji zaposlenici u skladištu broje zalihe sirovina - promatranje
 8. Testiranje inventure sirovina kojeg provode zaposlenici u skladištu - ponovno izvođenje
 9. Pribavljanje pisma komitentova odvjetnika koje ukazuje da protiv komitenta trenutno nije pokrenuta sudska parnica - konfirmacija
 10. Praćenje cijena koje komitent koristi u programu za fakturiranje kojim se određuju cijene na izlaznim fakturama do komitentovih odobrenih cjenika - dokumentacija

Primjer 14

- Revizijsko društvo Koch & Tabbs koristi kvantitativni pristup u svom modelu revizijskog rizika.
- Izračunajte rizik neotkrivanja za svaki od sljedećih hipotetičkih komitenata.

$$\text{Revizijski rizik} = IR * KR * RN$$

=>

$$RN = RR / (IR * KR)$$

Broj komitenta	Revizijski rizik	Inherentni rizik	Kontrolni rizik	<i>Rizik neotkrivanja</i>
1	5%	40%	50%	25%
2	5%	60%	80%	10%
3	10%	50%	25%	80%
4	10%	80%	50%	25%

Primjer 15

- Janko Novković, rukovoditelj revizije, planira reviziju poduzeća Curić Com(CC), glavnog proizvođača kontejnera i kutija od valovitog lima.
- 31.12.2008. CC-ovi nerevidirana potraživanja od kupaca iznose 102,5 milijuna KM, zaliha 65,3 mil KM i postrojenja (neto) 591 mil KM. Ukupna vrijednost imovine je 832,9 mil KM. Na godišnji prihod od 788 mil KM nerevidirana neto dobit je 4,5 mil KM. Ukupne tekuće obveze su 43,6 mil KM, a dugoročne obveze 670 mil KM.
 - a) izvršite početnu procjenu CC-ove značajnosti
 - b) rasporedite početnu procjenu značajnosti na navedene račune koristeći samo njihovu relativnu veličinu

a) Revizor bi trebao rabiti ukupnu imovinu od 823,9 mil KM kao temelj i množiti s faktorom značajnosti između 0,002 i 0,004.

PRORAČUNAVANJE PLANIRANJA ZNAČAJNOSTI

$823.900.000 \text{ KM} * 0,002 = 1.648.000 \text{ KM}$

(osnovni iznos * postotak = planirana značajnost)

Iznos	Postotak
0 - 100 000	0,07 – 0,05
100.001 - 1.000.000	0,05 – 0,03
1.000.001 - 5.000.000	0,03 – 0,015
5.000.001 - 10.000.000	0,015 – 0,01
10.000.001 - 25.000.000	0,01 – 0,008
25.000.001 - 50.000.000	0,008 – 0,005
50.000.001 - 100.000.000	0,005 – 0,004
Iznad 100.000.000	0,004 – 0,002

b) Utvrđivanje početne procjene značajnosti od 1.648.000 USD za račune potraživanja kupaca na osnovi isključivo relativnih veličina:

$$115.000 = 102.500.000 / 1.472.400.000 \times 1.648.000$$

<u>Račun u bilanci</u>	<u>Iznos računa u bilanci</u>	<u>Raspored na osnovi relativne veličine</u>
Potraživanja	102.500.000	115.000
Zalihe	65.300.000	73.000
Neto vrijednost nekretnina	591.000.000	661.000
Kratkoročne obveze	43.600.000	49.000
Dugoročne obveze	670.000.000	750.000
Ukupno	1.472.400.000	1.648.000

Pitanja?